

*Otto Antonini
"Svijet" i Zagreb
dvadesetih...*

OTTO ANTONINI, "WORLD"
AND ZAGREB OF TWENTIES...

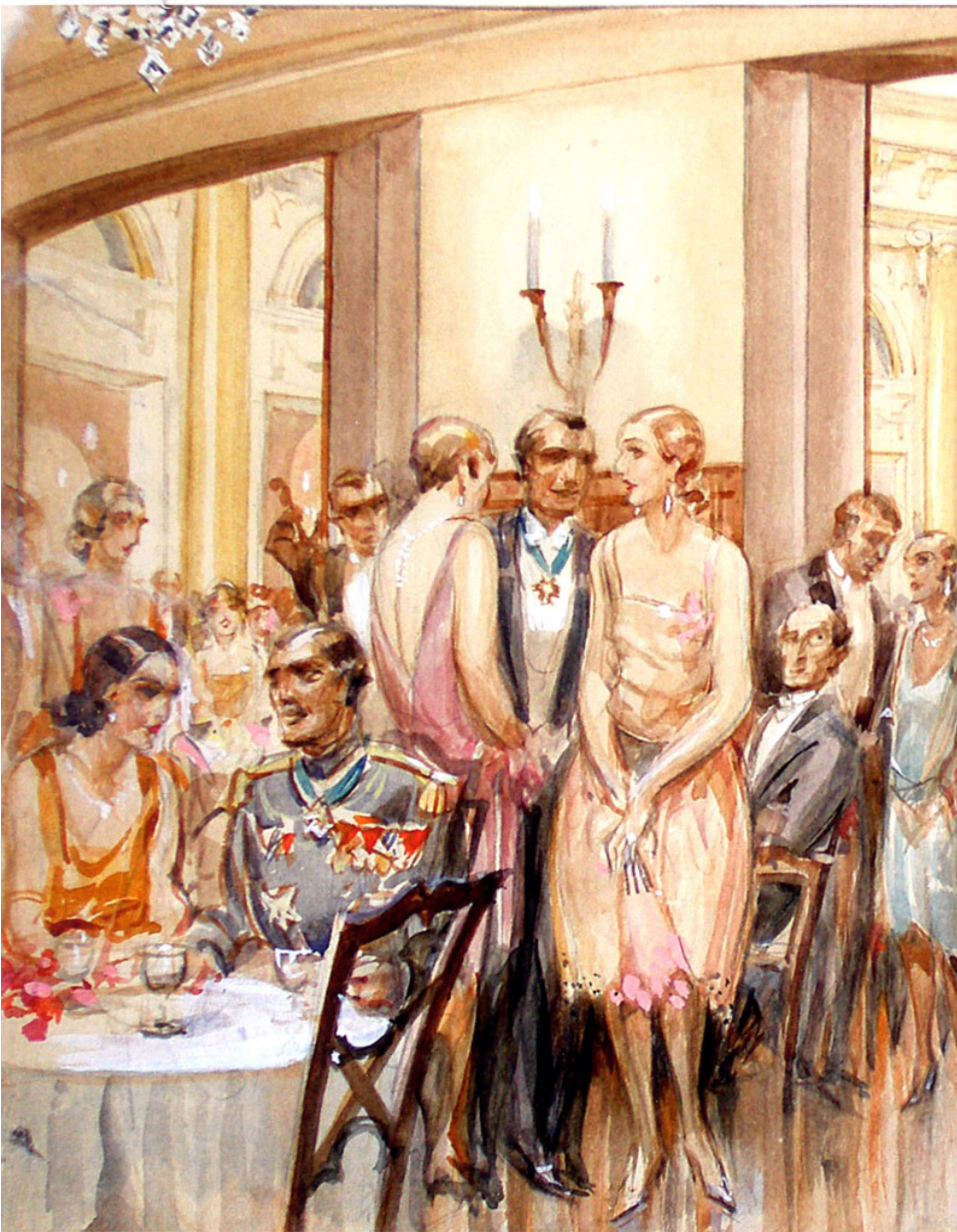
Izložba otkriva svijet zaboravljenog umjetnika Otta Antoninija (1892. – 1959.) koji je ostvario fascinantno opus ilustracija kronike domaćeg društvenog života za ilustrirani tjednik „Svijet“, prvi moderni magazin koji je počeo izlaziti u Zagrebu još davne 1926. godine.

7 zložba „Otto Antonini, Zagreb i „Svijet” / „Svijet” i Zagreb dvadesetih ...” otvorena u Muzeju grada Zagreba 9. studenoga 2006. godine vraća nas u svijet zagrebačkoga glamura 1920-ih godina. Ukorak s nastupom nove epohe zajedničkih europskih pojava, Otto Antonini uveo je novu likovnost dekorativizma u grafičko oblikovanje tjednika „Svijet”, stil art deco, po kojem će ostati jedinstvena pojava i sinonim za promociju ovoga stila u hrvatskom kulturnopovijesnom prostoru. Kao likovni urednik „Svijeta”, od samog početka izlaženja do kraja 1932. godine, ostvario je stotine ilustracija koje su definirale njegov vizualni identitet te visoki grafički standard koji se može vrednovati prema ondašnjim svjetskim mjerilima.

Antoninijeve originalne ilustracije za naslovnice koje su iz tjedna u tjedan pratile kroniku društvenog života iz Zagreba i svijeta nimalo nisu zaostajale za ilustracijama vrhunskih časopisa tog tipa u svijetu poput pariških L'Esprit Nouveau, L'Illustration, Art Decoratifs, istovremenih američkih Variety, New Yorker, modnih magazina Harper's Bazar u New Yorku, berlinskog Die Dame ili pariškog, engleskog i američkog izdanja Voguea. Visoku razinu kvalitete i stila dosegao je intuitivno objedinivši svoje vrsno crtačko znanje i kreativnost te urođeni elitizam prema umjetnosti i životu što mu određuje mjesto jednog od naših prvih profesionalnih grafičkih dizajnera. Proživljena iskustva Antonini je prenosio na ilustracije u „Svijetu” pokazujući svojim primjerom da je umjetnost odraz stila života razdoblja te tek umjetničkih oblika stila.

Prihativši stil art decoa, gotovo urođen ovom slikaru – džentlmenu, stil vremena u umjetničkom razdoblju dvadesetih, njegov likovni opus koji je ostvario na stranicama „Svijeta” postao je sinonim za kulturu življenja epohe, tj. zagrebački life style društvene

The exhibition presents a universe of the forgotten artist Otto Antonini (1892 – 1959) who created a fascinating collection of illustrations dealing with the domestic social life for the illustrated weekly magazine “Svijet” (“World”), the first modern magazine started in Zagreb, 80 years ago.

The exhibition “Otto Antonini, Zagreb and the “World” / “World” and Zagreb of twenties...”, opened on the 9th of November 2006 in the City of Zagreb Museum, brings us back to the world of Zagreb glamour of the twenties. With the coming of the new era of common European traditions, Otto Antonini introduced a new approach of decorative painting to the graphic design of the weekly magazine “Svijet”, an art deco style that will make him a unique artist and the leading promoter of this particular style in the Croatian cultural and historic arena. As the graphic director of “Svijet” since its beginning to the end of 1932, he created hundreds of illustrations that defined his visual identity and high graphic achievement according to the standards of that time.

Antonini’s original illustrations for front pages that covered the chronicles of the social life in Zagreb and the world week after week

matched the quality of the illustrations on the covers of leading world magazines of that era, such as Paris’ L’Esprit Nouveau, L’Illustration, Art Decoratifs, American magazines Variety and New Yorker, fashion magazines Harper’s Bazaar from New York, Die Dame published in Berlin or the French, British and American editions of Vogue. He achieved a high level of quality and style by intuitively combining his excellent drawing skills and creativity with his inherent elitism towards art and life, thus positioning himself as one of our first professional graphic designers. He relayed his experiences through the illustrations in “Svijet”, using his own example to prove that art is a reflection of a contemporary lifestyle, and merely an artist’s impression of that style.

By implementing the art deco style that felt so natural to this artist and gentleman, and presenting the trend of the artistic era of the twen-

GALA AT ESPLANADE
Illustration in weekly magazine “Svijet” - Zagreb 28. I. 1928.

-A-D-A-C / AUTOMOBILISTICA
 Naslovnica tjednika "Svijet", Zagreb 20. IV. 1929.
 Cover of "Svijet", Zagreb 20. IV. 1929.

KARNEVAL - 1927.
 Pokladna reduta u Smaragdnoj dvorani hotela Esplanade
 Carnival redute in Esmeralde ballroom of hotel Esplanade

elite toga razdoblja. U tom kontekstu iznimno važno mjesto ima Hotel Esplanade kao „stjecište našeg elegantnog svijeta” - epitet koji ga prati od otvorenja 22. travnja 1925. godine - te stoga često prisutan u „Svijetu” fotografijom ili ilustracijom. Već u prvoj godini izlaženja, u rujnu 1926. godine, „Svijet” je na cijeloj stranici donio Antoninijev akvarel *Terasa pred hotelom Esplanade*. Prateći ilustracijom suvremene događaje te već tradicionalne događaje sezone u Zagrebu, u kojima je i sam bio sudionikom, Antonini je i osobno i profesionalno postao dio povijesti zagrebačke Esplanade. Bio je jedan od članova *juryja* koji je Zagrepčanki Štefeci Vidačić donio titulu prve „Miss Jugoslavije” 1926. godine na izboru ljepotice u organizaciji filmskog poduzeća „Phanament” iz Berlina koji je održan u velebnoj Smaragdnoj dvorani hotela 16. prosinca, a koju je ona potvrdila pobjedivši u natjecanju za „Miss Europe” 1927. godine.

Antoninijeve ilustracije elitnih plesova i pokladnih zabava u Smaragdnoj dvorani Hotela Esplanade vjerno prenose sliku te najelitnije dvorane u Zagrebu koja je slovila kao stjecište sveg otmjenog svijeta. Uz potpis *„Sa zagrebačkih elitnih plesova u*

PLAKAT GOLF - KLUB ZAGREB
 Zagreb 1931 godine.

ties, his collection of illustrations from the covers of "Svijet" became an expression of the Zagreb elite lifestyle.

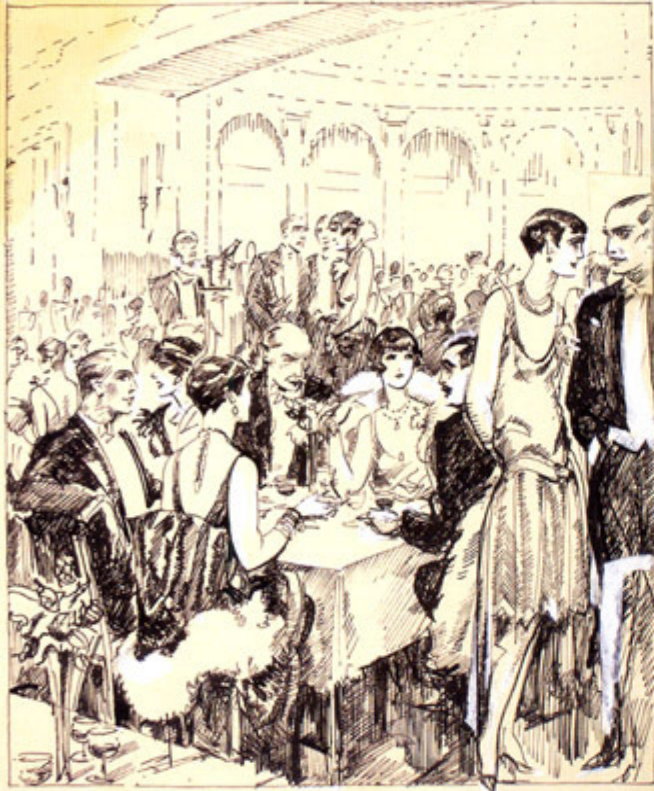
Hotel Esplanade has an exceptionally important role in this context as a "center of our elegant world" – the acknowledgement that was

attributed to the hotel ever since its opening on the 22nd of April 1925 – and is hence often present in the "Svijet" magazine, either as a photograph or an illustration. Already in the first year of the magazine's existence, in September 1926, "Svijet" featured Antonini's painting "The Terrace in front of the Esplanade Hotel". As an illustrator of contemporary subjects and traditional seasonal events in Zagreb in which he personally participated, Antonini became a part of Esplanada's history both as a professional and a citizen.

He was one of the members of the jury that awarded the title of the first "Miss Yugoslavia" to Štefica Vidačić from Zagreb in 1926, at a beauty pageant organized by "Phanament" movie productions from Berlin, held in the magnificent Emerald Ballroom of the hotel on December 16th. Štefica confirmed her title by winning the "Miss Europe" pageant in 1927.

ENGLISKI ENGLISKI
 Zagreb 28. I. 1928.

Elitni ples zagrebačkih novinara

ELITNI PLES ZAGREBAČKIH NOVINARA

Ilustracija uz tekst u tjedniku "Svijet" - Zagreb 18. II. 1928 godine

ZAGREB JOURNALIST BALL

Illustration from weekly magazine "Svijet" - Zagreb 18. II. 1928.

Esplanadi" objavljena je (28. siječanj 1928.) velika ilustracija elitnog plesa održanog s mnoštvom dama i odličnika, elegantnih toaleta i nakita, zagrebačkih "Bubikopfa", frakova i odlikovanja.

Tu je održan i I. elitni ples zagrebačkih novinara, u subotu, 4. veljače 1928. godine, s velikim uspjehom. Po uzoru na berlinski Presseball, priredjen je kao vrhunac pokladne sezone. Prisutan je bio tout Zagreb, a Smaragdna dvorana Hotela Esplanade bila je prepuna elegantnoga svijeta. Uz obilje zabave, glazbe i plesa potrajao je do ranih jutarnjih sati. Objavljena je Antoninijeva ilustracija *Elitni ples zagrebačkih novinara* na cijeloj stranici, izvrstan crno-bijeli crtež na kojem je zabilježio eleganciju haljina i frizura po posljednjoj modi, skupocjeno krzno, perje, šampanjac, ...

Prilog s tog bala u "Svijetu" donio je brojne fotografije uzvanika, osoba iz javnog života, prvaka na političkoj, gospodarskoj, umjetničkoj i, dakako, novinarskoj sceni, koji su spremno pozirali za snimanje, grupno i pojedinačno, fotografu *Ateliera Tonka*. Jedna od fotografija prikazuje Olgu Antonini u društvu s gospodom velikog župana dra Stopara, Bertom Heinzel (suprugom tadašnjega gradonačelnika) i Dagmar Habsburg.

Da Antoninijevi nisu propuštali elitni društveni događaj kao što je bio Novinarski bal, svjedoče i fotografije iz "Svijeta" na kojima su kao par u reduti koja je, kao senzacija, filmski snimana 1929. godine. Novinarski ples održao se kao stalna institucija sve do 1941. godine. Održavao se prema ustanovljenom stalnom datumu i mjestu, 1. veljače u Hotelu Esplanade. I karnevalska zabava 1927. godine na naslovnici "Svijeta" u znaku je *Harlekina - Kralja karnevala* na pokladnoj reduti u Smaragdnoj dvorani.

Plesna sezona 1926. - 1927. godine i u Zagrebu je bila u znaku crnačke glazbe i charlestona koji je osvojio sve plesne dvorane u Europi. Josephine Baker je plešući svoj divlji charleston u Parizu krenula u osvajanje svijeta promovirajući crnačku kulturu s glazbom kojoj je zapadna

OLGA ANTONINI (desno)

na prvom elitnom plesu zagrebačkih novinara u hotelu Esplanade, 4. II. 1928.

OLGA ANTONINI (right)

on first elite Zagreb journalist ball in hotel Esplanade, 4. II. 1928.

Antonini's illustrations of grand balls and seasonal festivities in the Emerald Ballroom of the Esplanade hotel provide a realistic picture of Zagreb's most prominent ballroom that was considered to be the heart of the elite social life. On January 28th 1928, the magazine "Svijet" featured a large illustration of the grand ball held in Esplanade, which attracted a great number of elegant ladies and dignitaries, wearing lavish dresses, suits and jewelry, stylish uniforms and medals. The illustration was titled "Zagreb's elite ball in Esplanade". The same location hosted the successful 1st Elite Zagreb Journalist's Ball on Saturday, February 4th, 1928. Modeled after the Berlin's Presseball, the Journalist's Ball was meant to be the highlight of seasonal festivities. All of Zagreb's dignitaries attended the Ball and filled the Emerald Ballroom of the Esplanade hotel. Dancing and celebration lasted until the wee hours. Antonini's full-page black and white illustration titled "The elite ball organized by Zagreb journalists" captured the elegance of fashionable dresses and hairstyles, expensive furs, feathers, Champagne, ...

The article dedicated to the event featured many photographs of the invitees, public figures, political, industry, art and journalism professionals who readily posed for group and individual photos made by an "Atelier Tonko" employee. One of the photographs features Mrs. Olga Antonini accompanied by a wife of the head of the County Dr. Stopar, Mrs. Berta Heinzel (wife of the Mayor) and Dagmar Habsburg.

The Antonini family never missed a single social gathering, as witnessed by the photographs published in "Svijet", where they were photographed as a couple in a carnival that was captured on a film in 1929. The Journalists' Ball existed until 1941 and took place at the same time and location, on February 1st at the Esplanade hotel. The carnival festivity held in the Emerald Ballroom in 1927 and presented on the cover of "Svijet" featured a *Clown - the King of Carnival*.

The dance season of 1926-1927 was marked by the black music and Charleston that conquered all of the European dance floors. Josephine

MUZEJ GRADA ZAGREBA najveći je gradski muzej u Republici Hrvatskoj. Utemeljen 1907. godine, ove će godine obilježiti 100-tu obljetnicu postojanja. Muzej se nalazi u gornjogradskoj kulturnopovijesnoj jezgri, u spomeničkom kompleksu negdašnjeg samostana opatica klarisa iz 17. stoljeća, u ulici po njima prozvanoj Opatička ulica. Suvremeno koncipiran novi stalni postav u obnovljenom zdanju muzeja otvoren je 1998. godine. Posjet Muzeju grada Zagreba pravi je doživljaj za upoznavanje identiteta i kulturne baštine grada; to je priča o gradu i njegovim stanovnicima kroz povijest, od pret-povijesti do današnjih dana. Brigu o svojim posjetiteljima muzej manifestira dinamikom atraktivnih programa vlastitih i gostujućih izložbenih projekata, izdavačkom djelatnošću, otvorenošću za suradnju s građanima, već tradicionalnim događanjem Žive slike uz Fašnik kad kostimirani likovi iz zagrebačke povijesti preuzmu muzej. Uz stalni edukativni program muzejsko-pedagoške radionice muzej posebno skrbi za posjetitelje s posebnim potrebama. Posjet je moguć invalidima u kolicima, osobama slabovidnim i gluhoslijepim uz pomoć vodstva putem mobilnog telefona i kataloga tiskanog Braileovim pismom.

M G Z
MUZEJ GRADA ZAGREBA

1907 - 2007.

THE CITY OF ZAGREB MUSEUM is the largest city museum in the Republic of Croatia. In 2007, the Museum will mark its 100th anniversary. The Museum is located in the cultural and historic center in the upper town, in a memorial complex of the monastery from the 17th century, in Opatička street. The modern concept of the permanent exhibition in a refurbished museum was

presented in 1998. The visit to the City of Zagreb Museum is an experience that introduces a visitor to the city's identity and cultural heritage; it is a story of the city and its inhabitants that reaches back to the pre-historic era and continues until today. The museum constantly changes attractive exhibitions, publishes various periodicals and remains open to cooperation with the citizens; it organizes the traditional "Live Photo" exhibition that accompanies the carnival, when the masked characters from the history of Zagreb take over the museum. The museum organizes a constant educational workshop and attends to the visitors with special needs. Disabled persons can visit the museum in a wheelchair, and the blind and deaf/blind people can use a mobile phone to get around the museum or a catalogue printed in Braille letters.

civilizacija dala međunarodnu reputaciju dajući cijelome razdoblju naziv *Jazz Age*. Vrlo brzo i Zagreb je doživio parišku euforiju ugostivši Josephine Baker u travnju 1929. godine, a odsjela je, naravno, u Hotelu Esplanade.

Na naslovnici „Svijeta“ 20. travnja 1929. godine Antonini je ilustrirao glavni događaj s održavanja VI. salona automobila na Zagrebačkom zboru - prigodni dolazak više od 350 njemačkih automobilista - članova Münchenskoga „Allgemeiner Deutscher Auto-Kluba“ (A-D-A-C) u Zagreb, na uzvratni posjet automobilistima Zagrebačkog kluba. Taj, ujedno turistički posjet, Zagreb je dočekaio svečano i srdačno, tako što je organizirao svečani doček pred Esplanadom gdje su se automobilisti pri dolasku svrstali u kolone, uz prisustvo velikog broja Zagrepčana.

Otto Antonini je bio članom *Golf-kluba Zagreb*. Odgovarala mu je atmosfera u klubu, opuštenu domjenci u prirodi kao i članstvo uglednih Zagrepčana. Klupsko druženje s igrališta nastavljalo se i na večerama koje su se nekoliko puta održale u Hotelu Esplanade, gdje je bilo sjedište kluba jer je taj otmjeni hotel bio i član osnivač *Golf-kluba Zagreb* 1929. godine. No, i Antoninijev doprinos klubu bio je više nego značajan. Autor je dizajna zaštitnog znaka kluba u stilu art decoa čime je kreirao vizualni identitet kluba kojim se klub predstavljao posvema u duhu svog vremena. Znak je jedan od konstitutivnih elemenata u dizajnu plakata za *Golf-klub Zagreb*, korišten je na akcencijama kluba, kao i na pozivnicama Hotela Esplanade za klupske večere.

Ova kulturnopovijesna i multimedijalna izložba, u autorskoj koncepciji Željke Kolveshi i atraktivnom oblikovanju arhitekta Željka Kovačića, kontekstualnom interpretacijom revalorizira Antoninijev specifičan autorski izraz i određuje mu mjesto jednog od ključnih umjetnika u kreiranju slike i duhovne klime Zagreba dvadesetih godina XX. stoljeća. Vrhunska kvaliteta njegovih ilustracija za „Svijet“ od presudnog je značenja za sredinu u kojoj je ovaj prvi moderni magazin funkcionirao kao masovni komunikacijski medij na razini istovremenih ostvarenja kao bilo gdje drugdje u Europi.

Baker set out from Paris to conquer the world with her untamed Charleston, promoting the black culture and music that attained an international reputation and labeled an entire era as the *Jazz Age*. Zagreb caught the Paris euphoria real quick and hosted Josephine Baker in April of 1929 – of course, she stayed at the Esplanade hotel.

The cover of „Svijet“ of April 20, 1929 featured Antonini's illustration of the main event from the 6th Auto Exhibition at the Zagreb Fair – the arrival of more than 350 German drivers, members of the Muenchen's „Allgemeiner Deutscher Auto-Klub“ (A-D-A-C) to Zagreb who were visiting the members of the Zagreb Auto Club. Zagreb welcomed this tourist visit by organizing a celebration in front of the Esplanada hotel where the drivers lined up next to a large number of spectators. Otto Antonini was also a member of the Zagreb Golf Club. He liked the atmosphere in the club, relaxed receptions in the open and the company of respected fellow citizens. Socializing would continue during dinners that were organized in the Esplanade hotel, which was the seat of the Golf Club as the hotel was one of its founders in 1929. Antonini made a very significant contribution to the club. He is the author of the club's trademark and a modern visual identity. The trademark is one of the elements of the Golf Club Zagreb posters, and was used on the club's official documents and printed on the hotel invitations to official dinners.

This cultural and historic multimedia exhibition, whose concept was developed by Željka Kolveshi and designed by an architect Željko Kovačić, values Antonini's specific artistic expression through a time perspective and positions him as one of the key artists responsible for the creation of Zagreb's social climate in the twenties. Exceptional quality of his illustrations for the „Svijet“ magazine is of utmost importance to an environment where this first modern magazine served as a mass communication media, equal to its European peers.

ŽELJKA KOLVESHI,

muzejska savjetnica u Muzeju grada Zagreba / Zagreb City Museum Adviser